

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं.३९८
पुनरावेदन नं. ०७४-RB-००७८
मुद्दा:- आयकर (२०६६।०६७) ।

कम्पनी रजिष्टारको कार्यालयमा दर्ता कायम रही का.जि.का.म.न.पा. वडा नं. ६,
बौद्धस्थित तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००५२६३७) } पुनरावेदक
को तर्फबाट अख्तियार प्राप्त विकास अग्रवाल.....१ }

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री शंकरप्रसाद खरेल
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७९।०२।०६

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्ण
प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: x

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति

२०७१।०२।०६ मा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश उपर प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन दिएकोमा ६० दिनभित्र निर्णय नगरेको भनी आन्तरिक राजस्व विभागलाई सूचना दिई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५(८) बमोजिम यस राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन पर्न आएको प्रस्तुत मुद्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता श्री तारागाँउ रिजेन्सी होटल्स लि., काठमाडौंले आ.व. २०६६।०६७ को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार नोक्सानी रू.१,४६,८६,२२,९४८।८१ कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनमा मिति २०६७।०९।२९ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. करदाताले पेश गरेका आय विवरण साथ संलग्न कागजातहरू, फाँटबारी, अन्य प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी सो समेतका आधारमा पेश हुन आएका कर परीक्षण प्रतिवेदन बमोजिम आयकर ऐन, २०५८ अनुसार समावेश गर्नु पर्ने आय, आयमा समावेश नभएको/कट्टी गर्न नपाइने खर्च कट्टी गरेको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संशोधित कर योग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुत प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७१।०९।२९ मा बिस्तृत व्यहोरा खुलाई सूचना जारी भएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७१।०९।२९ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७१।०९।२३ मा बुझी लिई संशोधित कर निर्धारण गर्नु नपर्ने सम्बन्धमा करदाताले मिति २०७१।०२।०४ मा जवाफ पेश गरेको।
४. करदाताको आ.व. २०६६।०६७ को लागि देहाय अनुसार रू.३२,५४,०९,२८८।८१ नोक्सानी कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी दफा १०२ को सूचना जारी गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७१।०२।०६ मा खडा भएको निर्णय पर्चा।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७१।०२।०८ मा जारी गरेको आ.व. २०६६।०६७ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी तारागाउ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेडले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१।०४।०८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेको।

६. करदाता श्री तारागाँउ रिजेन्सी होटल्स लि. ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१।०४।०८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (८) बमोजिम ६० दिन भित्र निर्णय गरी सक्नु पर्नेमा नगरेकोले प्रस्तुत पुनरावेदन गरेको छु। करदाता कम्पनीले स्थिर सम्पत्ति वनाउन लिएको ऋण वापतको ब्याज खर्च सम्बन्धित सम्पत्ति समुहमा पुँजीकरण गरी हास आधार कायम गरी हास खर्चको गणना आयकर ऐन बमोजिम गरी हास खर्च माग दावी गर्नुपर्नेमा बढी हास खर्च कट्टी अमान्य गरेको, अग्राधिकार शेयर डिवेन्चरमा परिणत गरी सो वापत यस आ.ब.मा भुक्तानी गरेको रकमलाई ब्याज खर्चमा कट्टी गर्न नपाउने, कर्मचारीको मनोबल उच्च गर्ने गराउने कम्पनीको नीति बमोजिम गरिएको खर्चलाई मिन्हा नदिने गरेको, Social Activities अन्तर्गत भएको खर्च तथा विल वीजकले समर्थित Advertisement and Publicity, Public Expenses हरुको खर्च मिन्हा नदिने गरेको, कम्पनी र आपुतिकर्तासंग भएको सम्झौता अनुसार सामान बुझी लिए पश्चात प्राप्त गरेको वीजक बमोजिम लेखिएको खर्च अमान्य गरेको, गत आ.व.को नोक्सानी कट्टी माग दावी भएको खर्च कट्टीलाई अमान्य गरेको तथा Commission Provision वापतको खर्च मिन्हा नदिने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको निर्णय तथा आदेश त्रुटिपूर्ण रहेको हुँदा बदर गरी आवाञ्छित कर दायित्व, शुल्क, जरिवानाबाट मुक्त गरी पाँउ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७४/७/१३ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/०५/१६ मा भएको आदेश।
८. यसमा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्णले काठमाडौँ बाहिर रहेको कारण देखाई पेसी स्थगनको निवेदन पठाउनु भएकोले आजको सुनुवाई गर्न मिलेन। प्रस्तुत मुद्दा अन्तिम पटकको लागि स्थगित गरिदिएको छ। प्रस्तुत मुद्दा र लगाउका मुद्दा समेत ५ वर्ष पुरानो भईसकेको हुँदा अर्को पेसीमा सुनुवाईको सुनिश्चितताको लागि सबै मुद्दामा १५ दिनभित्र दुवै पक्षबाट लिखित बहस नोट पेश गर्न लगाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९।१२।१३ मा भएको आदेश।
९. कम्पनीले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ तथा अनुसूची २ बमोजिम हुन आउने हास खर्च भन्दा बढी दावी गरेको खर्चलाई अमान्य गरेको, अग्राधिकार शेयरलाई डिवेन्चरमा परिणत गरी सो वापतको खर्च कट्टी दिन नमिल्ने, Social Activities अन्तर्गत भएको खर्चहरुको खर्च मिन्हा दिन नमिल्ने, A/C Payee cheque बाट भुक्तानी भएपनि पान नं. नभएको विल वीजकबाट सामान खरिद गरेको देखिँदा सो खर्च कट्टी अमान्य गरेको एवं गत आ.ब. को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको नोक्सानी भन्दा बढी नोक्सानी दावी गरेको

गरेकोलाई अमान्य गरी एवं Commission Provision वापतको खर्च मिन्हा नदिने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट कायम भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत रहेको हुँदा सदर गरी पाउँ भनी प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमान्डौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०७९।१२।२१ मा यस न्यायाधिकरण पेश गर्नुभएको बहस नोट।

१०. कम्पनीले गत आ.व. मा कायम भएको हास खर्च आधार भन्दा बढी हास खर्च दावी गरेको भनी हास खर्चलाई अमान्य गरेको, कम्पनीले अग्राधिकार शेयर जारी गर्दा प्रकाशन गरेको नियामक निकायद्वारा स्विकृत विवरणपत्रको दफा २९(ड) बमोजिम कम्पनी लगातार नोक्सानमा रहेको हुनाले लाभांश वापतको रकम पनि तिर्न नसकेको कारणले provision गर्दै आइरहेको सबै रकमलाई संचालक समितिको निर्णयको आधारमा ऋणमा परिणत गरी तिरिएको ब्याज खर्चलाई अमान्य गरेको, Social Activities Expenses अन्तर्गत भएको खर्चहरूको भरपाई पेश गर्न नसकेकोले खर्च मिन्हा दिन नमिल्ने, करदाताले होटल संचालनको लागि श्री श्याम खड्कालाई, फ्रेसफिस सपलाई र पुष्प डेरी फर्मलाई भुक्तानी गरेको खर्चलाई अमान्य गरेको, गत आ.व. को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको भन्दा बढी दावी गरेको भनी गत आ.व. को वास्तविक नोक्सानीलाई अमान्य गरेको तथा नाफा नोक्सान हिसाबमा Administrative and General Expenses अन्तर्गत Commission Provision वापत दावी गरिएको रकम अमान्य गरिएको शुरु ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेश, निर्णय, र पत्र समेत बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदक तर्फका विद्वान अधिवक्ता श्री क्षेतेन लामाले मिति २०८०।०१।१७ मा पेश गरेको लिखित बहसनोट।

११. प्रस्तुत मुद्दा र लगाउका मुद्दाहरूमा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री रमण कुमार कर्णको शुरुवाती बहस सकिएको भएपनि प्रत्यर्थी तर्फका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ताको बहस बाँकी रहेकोले अब सुनुवाई सम्पन्न गर्न आज समयको अभाव भएको हुँदा प्रस्तुत मुद्दा हेर्दाहिदैमा राखिदिएको छ। मिति २०८०।२।८ गते सोमबारको पेसीमा चढाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०८०।२।१ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

१२. नियम बमोजिम हेर्दाहिदैमा राखी आजको पेशी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लि. का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ता श्री रमणकुमार कर्णले ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको आ.व. २०६६।६७ को संशोधित कर निर्धारणको आदेश मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।

१३. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले करदाताको हकमा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश कानूनसम्मत नै रहेको देखिदा शुरू निर्णय सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१४. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फका कानून व्यवसायी विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहसनोट तथा बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१५. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, करदाताको पहिलो जिकिर हास खर्च वापत दावी गरिएको रकम रु.३,०२,२४,०५७।- अमान्य गरिएको निर्णय उपर रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागी सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची २ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नुपर्ने छ" भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ भने अनुसूची २ मा हास खर्च कट्टी गणना गर्ने विस्तृत विधि समेत उल्लेख भएको देखिन्छ। ठूला करदाताको कार्यालयबाट करदाताको आ.व. २०६५/०६६ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा आ.व. २०६६/०६७ को लागि कायम गरिदिएको हास आधार बमोजिम समूहीकृत सम्पत्तिको हास खर्च रु.१०,१२,०९,३५६।- लिन पाउनेमा करदाताले सो बमोजिम नगरी रु.३,०२,२४,०५७।- बढी दावी गरी जम्मा रु.१३,१४,३३,४१३।- हास खर्च दावी गरेको पाइयो। यिनै पुनरावेदकले आ.व. २०६५।६६ को संशोधित कर निर्धारण उपर दायर गरेको लगाउको ०७४-RB-००७७ नम्बरको आयकर मुद्दामा आज यसै इजलासबाट शुरू निर्णय सदर हुने ठहरी फैसला भइसकेको अवस्था छ। यसरी अधिल्लो आ.व.को संशोधित कर निर्धारणबाट कायम भएको हास आधार कानून बमोजिम अन्यथा नभएसम्म त्यसलाई आधार मानेर नै करदाताले हास खर्च दावी गर्नुपर्नेमा आफूखुशी रु.३,०२,२४,०५७।- बढी दावी गरेको कार्यलाई कानून सम्मत मान्न नमिल्ने हुँदा करदाताको यो पुनरावेदन जिकिरसंग सहमत हुन सकिएन।
१६. पुनरावेदक करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले अग्राधिकार शेयरलाई डिवेन्चरमा परिणत गरी सो वापत भुक्तानी गरेको व्याज खर्च वापतको रकम खर्च कट्टी पाउनुपर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। कम्पनी निरन्तर नोक्सानीमा रहेको अवस्थामा करदाताले अग्राधिकार शेयरको लागि व्यवस्था गरेको व्याज वापतको खर्च रु.१,०९,०७,४४१।- खर्च कट्टी गर्न नमिल्ने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति

२०७१।०२।०६ मा संशोधित कर निर्धारण गरेको निर्णय पर्चाबाट देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ का उपदफा (१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यक्तिको व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यका लागि सिर्जना भएको देहायको ऋण दायित्व अन्तर्गत सो वर्षमा लागेका सबै ब्याज कट्टी गर्न पाउनेछ" भन्ने व्यवस्था गर्दै देहायको खण्ड (क) मा कुनै रकम ऋण लिए वापत सो ऋण दायित्व सिर्जना भएकोमा सो रकम सोही वर्ष प्रयोग गरिएको वा सो वर्षमा प्रयोग गरिएका कुनै सम्पति खरिद गर्न प्रयोग गरिएको" भन्ने कानूनी व्यवस्था भएको पाइयो। कानूनमा स्पष्ट उल्लेख नभएका विषयमा अनुमानका आधारमा खर्च कट्टी माग गर्नु न्यायसंगत हुदैन। करदाताले खर्च कट्टी माग दावी गरेको अग्राधिकार शेयरका लागि व्यवस्था गरेको ब्याज वापतको रकम रहेको देखिन्छ। एकातिर करदाताबाट सो रकम सोही वर्षको लागि प्रयोग गरिएको हो भन्ने कुनै आधार प्रमाण करदाताबाट पेश हुन सकेको देखिदैन भने अर्कोतर्फ सो रकम सोही वर्षमा प्रयोग गरिएका कुनै सम्पति खरिद गर्न प्रयोग गरिएको भन्ने समेत देखाउन सकेको देखिदैन। करदाताले पूरा गर्नुपर्ने अग्राधिकार शेयर वापतको रकम भुक्तानी गर्न नसकेको भनी त्यस्तो दायित्व वापतको ब्याज कट्टी गर्न पाउने व्यवस्था आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ मा रहे भएको देखिएन। यसरी करदाताले अग्राधिकार शेयरको लागि व्यवस्था गरेको ब्याज वापतको रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेको देखियो।

१७. पुनरावेदक करदाताको तेश्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले अन्य खर्च अन्तर्गत Social Activies Expenses, Advertisement and Publicity र Public Relation Expenses अन्तर्गत गरेको खर्च अमान्य गरेको सम्बन्धमा देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको कर निर्धारणको क्रममा कम्पनीले आय विवरणमा Social Activies Expenses, Advertisement and Publicity र Public Relation Expenses अन्तर्गत खर्च कट्टीको दावी लिएका खर्चलाई पुष्टी गर्ने प्रमाण, विल भरपाई प्राप्त नभएकोले रु.४,७७,०२१।- लाई खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधिनमा रही कारोवारसंग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ:-

(क) सो आय वर्षमा भएका

(ख) सो व्यक्तिबाट भएका, र

(ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

साथै, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१ (१) मा- "यस ऐन बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको प्रत्येक व्यक्तिले विभागबाट तोकिएको प्रकार, ढाँचा, लेखापरीक्षणको प्रमाणीकरण वा अन्य प्रकारले गर्नुपर्ने प्रमाणीकरण तथा प्रमाणित गर्ने कागजातहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका विभिन्न आवश्यक कागजातहरू नेपालमा खडा गरी राख्नु पर्ने" भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै सोही दफाको देहायको खण्ड (ग) मा खर्च कट्टीलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात उल्लेख भएको पाईन्छ। यसरी आयकर ऐनको व्यवस्था अनुसार पुनरावेदक करदाताले आय विवरणमा खर्च कट्टीको दावी लिएका खर्चलाई पुष्टी गर्ने विल भरपाई समेतका प्रमाण पेश गरी आफ्नो दावीलाई प्रमाणित गर्नुपर्ने हुन्छ। करदाताले यो शीर्षकमा एक्रयल आधारमा गरिएको वास्तविक खर्च भनी दावी लिए तापनि सो खर्चलाई पुष्टी गर्ने प्रमाणहरू पेश हुन आएको देखिएन। तसर्थ विल, विजक एवं भौचर विना Social Activies Expenses, Advertisement and Publicity र Public Relation Expenses अन्तर्गत खर्च कट्टी दावी लिएको रु.४,७७,०२१।- लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा भन्न मिलेन।

१८. पुनरावेदन करदाताको चौथो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले होटल संचालनको लागि विभिन्न व्यक्ति तथा फर्महरूबाट सामान खरिद गरेको भनी भुक्तानी गरेको लागत खर्चलाई अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले होटल संचालनको लागि श्री श्याम खड्काबाट रु.४,४५,८००।-, हिमालयन फ्रेन्च चिज प्रा.लि. बाट रु.५,४९,६५०।-, पुष्प डेरी फर्मबाट रु.२०,०५,४२१।-, शम्भु प्रसाद पाण्डेबाट रु.२१,२२,२०५।- र फ्रेस फिस सपबाट रु.१०,२२,९९६।- गरी जम्मा रु.६१,४६,०७२।- बराबरको खरिद गरेको भनी दावी गरेको लागत खर्चलाई पुष्टी गर्ने रित्तपूर्वकको विल, वीजक नभएको तथा विक्रेताको नाम, ठेगाना तथा स्थायी लेखा नं. नै नभएका, सादा विलबाट खर्च कट्टी दावी गरेकोले अमान्य गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट निर्णय भएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १५ मा "कुनै व्यक्तिको कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसायबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो वर्षमा सो व्यक्तिको व्यवसायको व्यापार मौज्जातको निसर्गका सम्बन्धमा उपदफा (२) बमोजिम गणना गरिएको लागतको खर्च कट्टी एलाउन्स बाहेक अन्य कुनै पनि खर्च कट्टी गर्न पाउने छैन" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको पाईन्छ। साथै, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१ (१) मा- "यस ऐन बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको प्रत्येक व्यक्तिले विभागबाट तोकिएको प्रकार, ढाँचा, लेखापरीक्षणको प्रमाणीकरण वा अन्य प्रकारले गर्नुपर्ने प्रमाणीकरण तथा प्रमाणित गर्ने कागजातहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका विभिन्न आवश्यक कागजातहरू नेपालमा खडा गरी राख्नु पर्ने" भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै सोही दफाको देहायको खण्ड (ग) मा खर्च कट्टीलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात उल्लेख भएको पाईन्छ। यसरी आयकर ऐनको व्यवस्था अनुसार पुनरावेदक करदाताले आय विवरणमा खर्च कट्टीको दावी लिएका

खर्चलाई पुष्टी गर्ने विल भरपाई समेत पेस गरी आफ्नो दावीलाई प्रमाणित गर्नुपर्ने हुन्छ। यी पुनरावेदक करदाताले लागत खर्च कट्टी विल भरपाई पेस गरी पुष्टी गर्न नसकेको हुँदा लागत खर्च कट्टी दावीलाई अमान्य गरेको देखिन आउछ। यसरी करदाताले विल भरपाई पेस गरी खर्च पुष्टी नै गर्न नसकेको अवस्थामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १५ बमोजिम खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भनी स्पष्ट दावी लिन नसकेका खर्चहरू कट्टी पाउनु पर्छ भन्ने करदाताको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन्।

१९. पुनरावेदक करदाताको पाचौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले गत आ.ब.मा भएको नोक्सानी भनी रु.१,०९,५२,०९,०६९।- खर्च कट्टी गर्न पाउनु पर्ने दावी लिएको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले गत आ.ब.२०६५/०६६ को नोक्सानी रु.४५,९३,३२,८०१।- मात्र कायम गरेकोले यो आ.व. २०६६।६७ को आय विवरणमा रु.१,५५,४५,४९,८७०।- दावी गरी बढी नोक्सानी रु.१,०९,५२,०९,०६९।- समायोजन गर्न दावी लिएकोले अमान्य गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २० को उपदफा (१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिमको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउनेछ भन्ने व्यवस्था गर्दै देहाय खण्ड (ख) मा त्यस्तो व्यक्तिले कुनै व्यवसायबाट व्यहोर्नु परेको विगत सात आय बर्षहरूको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी भन्ने बेहोरा उल्लेख भएको देखियो। ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताको आ.ब. २०६५/०६६ को लागि मिति २०७०।०३।१२ मा संशोधित कर निर्धारण आदेश हुँदा रु.४५,९३,३२,८०१।- कर योग्य नोक्सानी कायम भएको मिसिलबाट देखिन्छ। आ.ब. २०६५/०६६ को संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर यिनै करदाताले पेश गरेको लगाउको ०७४-RB-००७७ नम्बरको आयकर मुद्दामा शुरु संशोधित कर निर्धारण आदेश नै सदर हुने ठहरी आज यसै इजलासबाट फैसला भइसकेको हुँदा आ.व.२०६५।६६ को संशोधित कर निर्धारण आदेशले कायम गरे भन्दा बढी दावी गरेको रु.१,०९,५२,०९,०६९।- लाई खर्च कट्टी अमान्य गरी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेको देखियो।

२०. पुनरावेदक करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, नाफा नोक्सान हिसाबमा Administrative and General Expenses अन्तर्गत अन्य सुविधा भनी खर्च दावी गरेको रकममा Commission Provision वापत दावी गरिएको रकम रु.२,५०,०००।- अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। यो आ.ब. २०६६/०६७ मा Commission वापतको आउन सक्ने खर्च भनी अनुमानको भरमा करदाताले आफ्नो आय विवरणमा खर्च दावी गरेको देखिन्छ। करदाताले सम्बन्धित आय बर्षमा भएको खर्चको कट्टी मात्र गर्न सक्ने गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा कानूनी व्यवस्था भएको देखिन्छ। करदाताले यो शीर्षकमा एक्रुयल आधारमा गरिएको वास्तविक खर्च भनी दावी लिए तापनि कसलाई कति

भुक्तानी दिनुपर्ने गरी दायित्व यकिन भएको हो भन्ने कुरालाई पुष्टी गर्ने प्रमाणहरू पेश हुन आएको देखिएन। तसर्थ Commission Provision भनी खर्च नै नभएको रकम कट्टी दावी लिएको रू.२,५०,०००।- लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत देखियो।

२१. तसर्थ, माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट करदाता श्री तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००५२६३७) को आ. ब. २०६६/०६७ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट मिति २०७१।०२।०६ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पठाईदिनु।
२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा पठाई दिनु।
५. प्रस्तुत मुद्दाको रेकर्ड मिसिल यस न्यायाधिकरणको अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

ईति सम्बत् २०८० साल जेष्ठ ८ गते रोज २ शुभम् -----

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप